

ETELÄ-SAVON RUOKAKLUSTERI

VALMISTELEVAT

TYÖPAJAT

2022

Klusterilla elinvoimaa Etelä-Savon
ruokaa-alalle hanke

Maakunnan omaehtoisen kehittämisen määräraha

2. Ruokaklusterityöpaja 13.4.2022

Työpajan toteutus

Tilaisuuteen osallistui yhteensä 21 henkilöä eri taustaryhmistä (yritykset, kehittäjät, sidosryhmät). Teams-etäyhteydellä järjestetyssä toisessa työpajassa jatkettiin ruokaklusterin työstämistä. Työpajassa puntaroiitiin, millaisia palveluja Etelä-Savon ruokaklusteri voisi tuottaa tai edistää ja mihin ruokaklusteritoiminnassa tulisi osallistujien mielestä ensimmäisenä tarttua.

Työpajan alussa kerrattiin lyhyesti klusterikeskustelun aiemmat vaiheet ja edellisen työpajan tulokset. Osallistujat olivat saaneet ensimmäisen työpajan tulostiivistelmän myös työpajakutsun yhteydessä. Osallistuvaan työskentelyyn käytettiin lyhyitä Forms-lomakekyselyjä, avoimia kysymyksiä ja edellisestä työpajasta tuttua Jamboard -virtuaalista ”valkotaulua”. Vastauksia purettiin keskustelemalla kuhunkin teemaan tulleista vastauksista ja kommenteista. Myös Teamsin chat- kentässä oli mahdollista osallistua kirjallisesti.

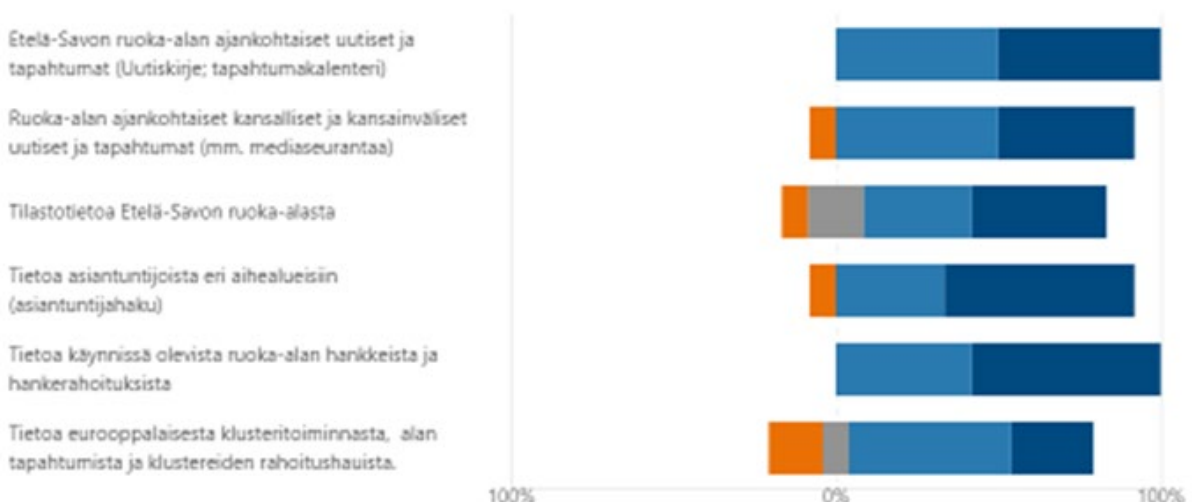
Työpajan tulokset

Seuraavassa esitetään koosteet osallistujien vastauksista teemakyselyihin ja avoimina esitettyihin kysymyksiin. Jamboard-taulualla esitetyissä kommenteissa yrityksiä pyydettiin käyttämään vihreitä lappuja, mitä vastaavat seuraavassa vihreällä kirjatut vastaukset. Kyselyt ja kommentit ovat muilta osin ilman taustaryhmätietoja.

TEEMAKYSELY 1: Tietopalvelut

Kuinka tärkeinä pidät, että ruokaklusteri tuottaa esim. seuraavia tietopalveluja (1= Ei lainkaan tärkeää..5= Erittäin tärkeää) N=12 .

■ 1= Ei lainkaan tärkeää ■ 2= Ei kovin tärkeä ■ 3= En osaa sanoa ■ 4= Melko tärkeä ■ 5= Erittäin tärkeää

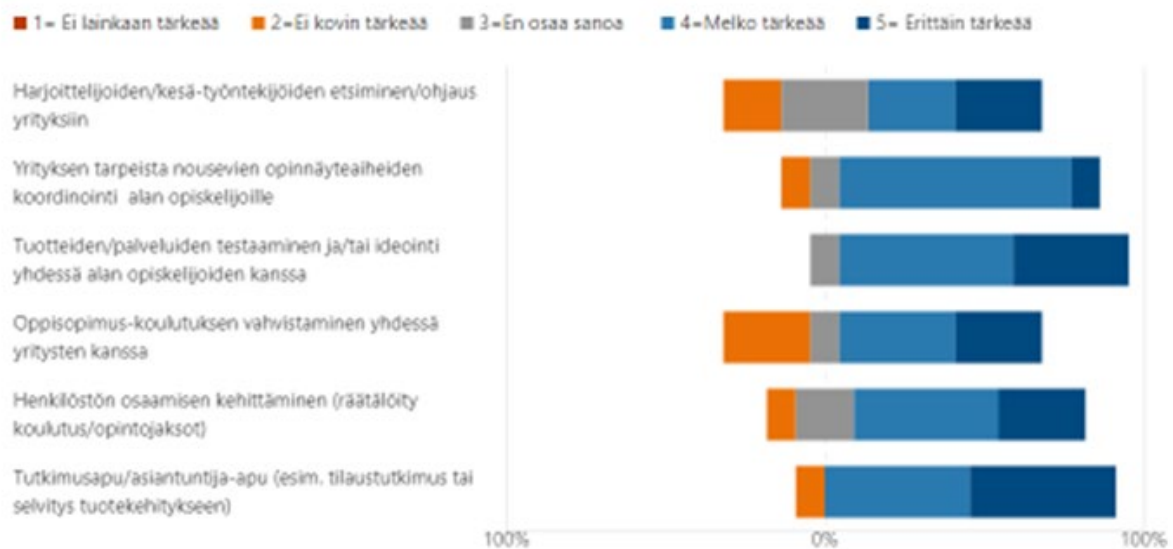

Avoin kysymys 1: Mistä (muista) aiheista Etelä-Savon ruokaklusterin tulisi tiedottaa ja viestiä?

- Markkinatietoa sekä julkisista hankinnoista tietoa.
- Ruoka-alaa läheisesti sivuavien toimialojen tarjoamista liiketoimintamahdollisuuksista tai törmäyttämistapahtumista.
- Toivoisin, että ruokaklusteri olisi aktiivisesti mukana ja viestisi myös Saimaa European Region of Gastronomy 2024 -toiminnasta ja olisi mukana myös kansainvälisessä verkostossa.
- Klusterin sisäisestä toiminnasta
- Ruokahuollon huoltovarmuus Etelä-Savossa

TEEMAKYSELY 2: Osaamisen kehittäminen

Kuinka tärkeänä pidät, että ruokaklusteri organisoisi/vahvistaisi seuraavia yhteistyön muotoja ruoka-alan osaamisen kehittämiseksi? (N=11)

Avoin kysymys 2: Mihin osa-alueisiin yrityksessäsi tai Etelä-Savon ruoka-alalla tarvitaan tällä hetkellä lisää osaamista?

- Innovaatioiden kaupallistaminen ja ylipäänsä tuotteistaminen on tunnistettu pullonkaulaksi yleisesti maakunnassa. Koskeeko myös ruoka-alaa?
- Tuotekehitys
- Yritysten välinen yhteistyö sekä kuntien/kaupunkien tuki pienille yrityksille kehittämistoimissa ja markkinoinnissa ml. vienti. Yksin pienet yritykset eivät kaikkea pysty tekemään.
- Kansainvälistymiseen
- Asiantuntija-apu NEUVO-rahalla!
- Tiedolla johtamiseen
- Kansainvälistymiseen. Uusien palvelupakettien/reittien muodostamiseen monialaisesti.

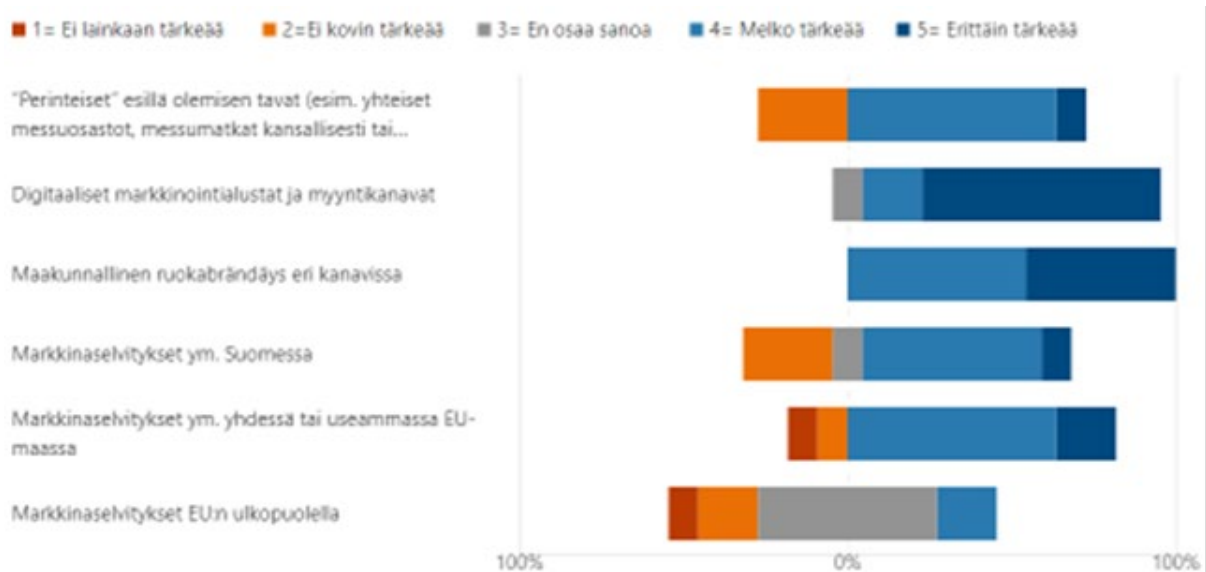
- Jatkojalostus ja tuotteistus
- Tuotekehitys, innovointi, vienti, myynti ja markkinointi

Lisäksi Jamboard-vaikotaululla saatiin aihepiiriin (osaamisen kehittäminen) seuraavat kirjaukset:

- Pakkaukset;
- Brändi;
- Tietoa potentiaalisista vientimarkkinoista;
- Digiosaamista, sähköisten työkalujen hyödyntämistä markkinointiin ja tuotekehitykseen;
- Tuotteistus, tarinallistaminen, brändäys, tutkimustiedon hyödyntäminen, verkostoilta (myös kv.) oppiminen;
- Markkinatietoa, miten eri kuluttajaryhmien käyttäytyminen muuttuu ja mikä ei muutu. Julkinen keskustelu ei useinkaan vastaa todellisuutta;
- Markkinointi (erityisesti sähköinen);
- Tuotekehitykseen apua, kustannuslaskenta, miten todellisia kuluja saa alas.

TEEMAKYSELY 3: Markkinoille pääsy, markkinointi, kansainvälistyminen

Kuinka tärkeänä pidät, että ruokaklusteri organisoisi/vahvistaisi seuraavia markkinoille pääsyn, markkinoinnin ja kansainvälistymisen tukitoimia? (1= Ei lainkaan tärkeää...5= Erittäin tärkeää) (N=11)

Avoin kysymys 3: Mitä muita markkinointiin liittyviä palveluja tai tukitoimia toivoisit ruokaklusteritoiminnalta?

- Tuossa oli jo liuta hyviä toimia.
- Yhteismarkkinointi ja alueen toimijoiden ja tuotannon tuominen esiin esim. tuotepakettien muodossa. Myös tarinallistaminen lisää vetovoimaa.
- Brändäys ja paketointi.
- Etelä-Savon ruokatukku....? Vipuvoimaa myyntiin.

Avoin kysymys 4 (Jamboard): Mihin tehtävään tai toimintoon ruokaklusterin pitäisi ensimmäisenä keskittyä?

- Eri kehitysvaiheissa olevien yritysten tarpeisiin ja niiden kategorisointiin;
- Kerätään toimijoita, alkutuottajia ja jatkojalostajia. Innovoidaan uusia tuotteita, joita voidaan yhden nimen/brändin alla viedä markkinoille;
- Verkostojen luominen- potentiaaliset yhteistyökumppanit ja asiakkaat;
- Verkostoituminen ryhmän sisällä;
- Tämän päivän kyselypohjissa paljon hyviä toimintoehdotuksia, en osaa laittaa nyt heti järjestykseen.

- Viestintään – kaikille ei vielä ole täyttä ymmärrystä siitä, miten merkittävä eteläsavolainen ruokaketju on ja mitä haasteita sillä on – päättäjistä kuluttajiin;
- Tiedottamiseen. Tuoda esiin pientoimijoiden kustannukset verrattuna isoihin toimijoihin;
- Lähituotteiden esiin nostamiseen. Markkinointia sen jatkaminen;
- Yhteistyön vahvistamiseen ja kansainvälistymiseen;
- Yhteen kokoava voima, josta saa tietoa kaikkeen elintarvikeketjuun liittyvään; jokaiselle jotakin;
- Ensinnä mahdollisimman kattavan yritysjoukon sitouttaminen mukaan (edellyttää hyötyjen kirkasta esillepanoa).
- Kokonaiskuva jo käynnissä olevista ruoka-alan (ja alaa lähelle tulevista) kehittämishankkeista ja niiden tarjoamasta. Aikaisempien projektien tulosten hyödyntäminen;

Avoin kysymys 5 (Jamboard). Etelä-Savon neuvotteleva ruokapöytä. Mitä tahoja / toimijoita siihen pitäisi kuulua?

- Jokaisesta ketjun edustajasta ainakin osallistuja;
- Ei unohdeta tuotteiden loppukäyttäjää etenkin tuotekehitysvaiheessa;
- Viennin osaajia;
- Kaikki ketjun toimijat, joilla on halua kehittää eteläsavolaista ruokaketjua alkutuotannosta kuluttajaan;
- Gastronomiaan ja paikalliseen ruoan arvostamisen ja tuntemisen pitää kasvaa. Ikäpolvet yhdessä samaan pöytään. Myös rohkeasti yhteistyötä eri alojen välille, näin syntyy uusia palveluja;
- Eteläsavolaisen ruokaketjun edustus (tuottaja, jalostaja, kauppa, ammattikeittiö, koulutus, t&k –toimijat, viranomaiset);
- Kuluttaja-asiakkaita, tarpeet esiin suoramyyjille;
- Tahot, jotka ymmärtävät, että koko ketjun tulee pärjätä, jotta ruokapöytä pysyy pystyssä;
- Ruokavirasto;
- Kauppa ja jalostajat sekä tietysti alkutuotanto.

Ruokaklusterivalmistelun seuraavat askelet

Yritysten ja muiden sidosryhmien kanssa 14.3. ja 13.4. 22 pidetyt klusterityöpajat ovat tuottaneet tärkeitä syötteitä Etelä-Savon ruokaklusteritoiminnan käynnistämiseen.

Kun mukaan on ilmoittautunut tarvittava määrä perustajakumppaneita, verkosto rekisteröidään Euroopan klusteriyhteistyön alustalle (ECCP). Klusterihankkeen TKI-toimijat jatkavat klusterin jäsenhankintaa mm. Farmarimessuilla 30.6.-3.7.22.

Työpajamuotoista yhteiskehittämistä yritysten ja sidosryhmien kanssa jatketaan elokuussa.